

Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

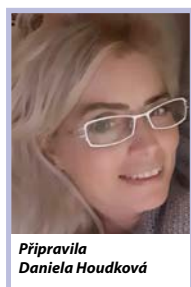
■ Alternativní paliva	str. 2
■ Moderní S-Bahn	str. 3
■ Zaměstnanecké vlastnictví	str. 3
■ Odbory a ekonomika	str. 4
■ Vedení NeRV informuje	str. 7
■ BOZP	str. 8
■ SON	str. 9
■ O zdraví...	str. 10
■ Tip na výlet	str. 11
■ Sport – bowling trojic	str. 12
■ Blahopřejeme	str. 12

Na snímku zleva místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková, místopředseda OSŽ a předseda podnikového výboru PV OSŽ Správy železnic Petr Štěpánek, předseda OSŽ Mgr. Martin Malý, místopředseda OSŽ a předseda PV OSŽ Českých drah Štěpán Lev a první místopředseda OSŽ a předseda PV ČD Cargo Radek Nekola na jednání červencového Představenstva Odborového sdružení železničářů

„OZDRAVNÝ VLÁDNÍ BALÍČEK“ → JE STÁLE AKTUÁLNÍ

Členové a členky představenstva se sešli 8. srpna v sídle OSŽ v Praze, v domě Bohemika, aby absolvovali další ze svých pravidelných jednání. Po zahájení, nezbytném úvodu a tradiční kontrole úkolů vyzval předseda OSŽ Mgr. Martin Malý místopředsedy Odborového sdružení železničářů a současně předsedy podnikových výborů tohoto sdružení, aby přednesli informace ze svých zásadních jednání

Připravila
Daniela Houdková

Místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně Nedrážního republikového výboru OSŽ Bc. Renata Dousková seznámila přítomné s informacemi o blížících se volbách do dozorčí rady v Dopravním zdravotnictví, které proběhnou 17.–18. října. Za OSŽ kandidují MUDr. Gabriela Ritterová, Bc. Renata Dousková, Jana

Mücková a Bc. Filip Hechtberger. Voleni budou tři zástupci zaměstnanců za OSŽ.

Nové zprávy z jednání se zaměstnavateli zatím nepřednesla, neboť se v průběhu měsíce července a srpna chystají podklady pro kolektivní vyjednávání u společností, kterým končí PKS v prosinci 2023.

PhDr. Helena Svobodová stručně informovala o stanovisku ETF k probíhajícímu vyšetřování Evropské komise z nedovolené státní podpory

Pokračování na str. 3

STALO SE:

► Vláda schválila úvěr od Evropské investiční banky na rozvoj dopravní infrastruktury

► Rekordní rozpočet na modernější železnici a výstavbu nových dálnic

► Česká republika a Bavorsko zahájily společné nabídkové řízení na provozovatele rychlíků do Mnichova

► Sněmovna schválila novelu drážního zákona, zavádí institut přerušení provozuschopnosti a provozování dráhy

► Ministr Kupka se zúčastnil vrcholného summitu Mezinárodního dopravního fóra v Lipsku

► Za přetížené kamiony mají mít obce vyšší příjem z pokut, navrhuje novela zákona

► V sobotu 29. července zemřel ve věku 68 let předseda dopravní sekce Hospodářské komory a bývalý ředitel Českých drah Emanuel Šíp

► V průměru téměř každý den je do vlaku volána na pomoc policie. České dráhy musí letos častěji řešit případy napadení svých zaměstnanců cestujícími

► Další stanici v metropoli čeká rekonstrukce, smíchovské nádraží se kompletně promění

► Tři vstupenky za jednu cenu. Využijte možnost navštívit hrad Veveří, Špilberk a navíc se projet lodí po Brněnské přehradě, a to za speciální cenu 330 korun

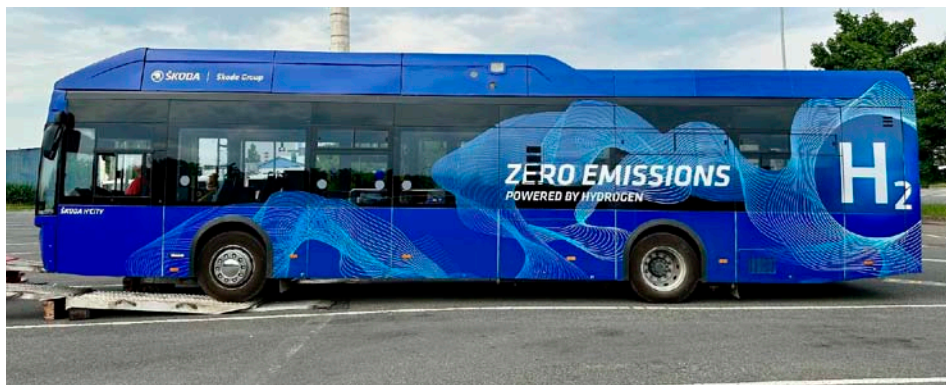
Alternativní paliva v hromadné dopravě

Všechna města se potýkají se znečištěním ovzduší a velkou měrou k tomu přispívá doprava, která je v drtivé většině tvořena vozidly se spalovacími motory na naftu nebo benzín. Přejít na alternativní paliva v dopravě umožňuje omezování emisí jako např. oxid uhelnatý, uhlovodíky, oxidy dusíku, pevné částice a skleníkových plynů, zejména oxidu uhličitého. Snahy o přechod na alternativní paliva jsou znatelné u městských dopravních podniků. Z mého pohledu je v popředí pravděpodobně Dopravní podnik města Ostravy, kde drtivou většinou je využíváno jako palivo CNG a elektřina, autobusy na naftu tam spatříte již velice málo. Postupné přechody jsou i v dalších městech, a nejen do již odzkoušených alternativních paliv, ale i do novějších.

Nový hybridní autobus testují v Havířově

V havířovských ulicích testuje skupina Transdev nový hybridní autobus Iveco Crossway Low Entry Hybrid. Po technické stránce jde o spojení diesel a elektro s automatickým řazením, které je doplněné i o tempomat. Elektrický pohon je vybaven 48V akumulátorem spojeným s převodovkou Voith Diwa NXT a motorem Cursor 9. Převodovka Diwa NXT je kombinována s výkonným rekuperačním elektromotorem o výkonu 35 kW, který funguje jako startér a generátor pro rekuperaci kinetické energie akumulované během zpomalovací a brzděné fáze, s vysokoenergetickým akumulátorem LTO (48 V) umístěným na střeše. Elektromotor podporuje motor Cursor 9 během fáze startování. Standardní diesellový autobus má dojezd cca 500 kilometrů, tento hybridní autobus až 630 kilometrů díky ekonomickému modulu jízdy, který optimalizuje spotřebu pohonných hmot.

Transdev také zařadila do pravidelného provozu s cestujícími v havířovské MHD dva nové autobusy Iveco Streetway 12M CNG, jedná se

o první typy vozidel s pohonem na BioCNG, kdy podíl biosložky na běžném CNG bude minimálně 20 %.

Zkušební provoz vodíkového autobusu v Praze

Dopravní podnik města Prahy (DPP) zahájil pilotní provoz vodíkového autobusu Škoda H'CITY. Praha se tak stala prvním českým městem, ve kterém jezdí vodíkový autobus v pravidelném provozu MHD s cestujícími. DPP jej do konce července bude nasazovat na lince 170 zatím jen v pracovní dny na ranní a odpolední špičku, od srpna pak denně na celodenní provoz. Důvodem pro nasazení právě na tuto linku je jediná pražská vodíková plnička, kterou otevřel pro běžný komerční provoz Orlen Unipetrol na Barandově. Pilotní provoz bude probíhat dva roky s možností prodloužení o další dva.

Linka 170 patří mezi nejdelší městské linky se 40 kilometry na jeden oběh, má současně kopcovitý profil a je obsluhována 12metrovými autobusy typu Standard. Dopravce chce u vodíkového autobusu ve spolupráci se Škodou průběžně vyhodnocovat jízdní vlastnosti, technické i ekonomické parametry z běžného provozu s cestujícími v podmínkách pražské MHD.

Domovskou garáží autobusu bude Kačerov. O údržbu a servis se budou starat technici výrobce, společnosti Škoda Group, od které má DPP vozidlo pronajaté. Vodíkem se bude plnit

večer po skončení výkonu na lince přejezdem z konečné zastávky Pražská čtvrť ve zmíněné vodíkové stanici.

Autobus Škoda H'CITY 12 používá jako zdroj elektrické energie PEM palivové články, ve kterých probíhají reakce vodíku a kyslíku, a baterie, do kterých se ukládá vyrobená energie. Tento typ pohonu umožňuje na jedno natankování dojezd do vzdálenosti až 350 km. Podobně jako u trolejbusů řady T'CITY a elektrobuseů E'CITY bude Škoda využívat karoserii od turecké společnosti Temsa.

DPP si od dvouletého testování slibuje získání dostatečného množství informací a zkušeností o vodíkovém pohonu během všech ročních období.

Informace o vodíkovém autobusu Škoda H'CITY 12:

Délka: 12 020 mm
Šířka: 2 550 mm
Výška: 3 430 mm
Počet míst k sezení: 26
Počet cestujících: až 85
Dojezd na jedno naplnění: 350 km
Kapacita zásobníku vodíku: 39 kg

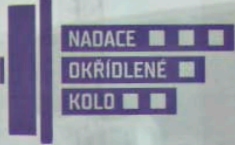
T.Š.

Zdroj: zdopravy.cz

Foto: Vodíkový autobus H'CITY 12 v Praze.
Foto: Daniel Šabík/DPP

NADACE OKŘÍDLENÉ KOLO a ČESKÉ DRÁHY, a.s.
realizují sbírku na opravu parní lokomotivy 498.112

Nadace pro podporu
kulturního dědictví
našich železnic

278975072/0300

Variabilní symbol: 498112

Veřejný sbírkový účet NOK na realizaci
opravy parní lokomotivy
498.112 „Albatros“ do vystavovatelného stavu

„OZDRAVNÝ VLÁDNÍ BALÍČEK“ JE STÁLE AKTUÁLNÍ

Dokončení ze str. 1

u DB Cargo a SNCF Fret. PhDr. Svobodová dále sdělila, že Evropská komise začala projednávat tzv. „Zelený dopravní balíček“, jehož součástí původně měla být i novelizace směrnice o strojvedoucích, ta se však bude projednávat až koncem roku. Balíček obsahuje návrhy z oblasti silniční dopravy (revize směrnice o zátěži a směrnice pro užitková vozidla známá také jako směrnice o giga-linerech). Z oblasti železniční dopravy balíček řeší přidělování kapacity infrastruktury pro mezinárodní osobní a nákladní dopravu. EK chce zavést způsob, jak lépe řídit přidělování kapacit na evropské železniční infrastrukturu. Komise se domnívá, že zejména lepšího mezinárodního spojení je možné dosáhnout díky lepší koordinaci mezi provozovateli infrastruktury. Koridorům pro nákladní dopravu se podle Komise toho nepodařilo dosáhnout.

Předseda OSŽ **Mgr. Martin Malý** poté informoval o dalším vývoji ve věci prosazování společných připomínek OSŽ a ostatních odborových centrál působících na železnici k vládnímu návrhu ozdravného balíčku veřejných financí. Informoval o tom, že na záklá-

dě domluvy po plenárním zasedání tripartity 10. července se OSŽ zapojilo do přípravy společného pozměňovacího návrhu ČMKOS, SP ČR a KZPS k vládnímu návrhu konsolidačního balíčku, který byl jako společný návrh sociálních partnerů předán premiéru Petru Fialovi. Návrh je takto v souladu s požadavky odborových centrál působících na železnici, jak byly uvedeny v otevřeném dopise předsedovi vlády ČR z 26. června, který je uveřejněn na webových stránkách OSŽ a ve čtrnáctidenníku OBZOR č. 13. Jak premiér Petr Fiala informoval v médiích, představitelé vládní koalice se po seznámení s těmito návrhy dohodli, že se k problematice pozměňovacích návrhů sociálních partnerů vrátí po skončení vládních prázdnin.

Projednávání tohoto bodu se na jednání Představenstva OSŽ zúčastnil také předseda ČMKOS **Josef Středula**, který přijal pozvání

Na snímku vlevo místopředseda OSŽ pro správu majetku **Martin Vavrečka**

Mnichov bude mít nejmodernější vlaky S-Bahn v Německu

Cestující, kteří využívají městskou a příměstskou dopravu v Mnichově, se již brzy mohou těšit na nejmodernější vlaky S-Bahn v Německu. Společnost Siemens Mobility uspěla v celoevropském výběrovém řízení na dodání 90 nových supermoderních třínáctivozových elektrických trakčních jednotek pro mnichovský S-Bahn v hodnotě přesahující dvě miliardy eur. Součástí kontraktu je také opce na další vozidla. Financování vozidel zajišťuje spolková země Bavorsko prostřednictvím leasingového modelu. Nová vozidla pro S-Bahn objednaná pro Mnichov nabízejí více prostoru, větší komfort a mnoho inovací. První vozidla mají být uvedena do provozu s cestujícími na konci roku 2028. V Německu budou poprvé v provozu zcela integrované vlaky

S-Bahn o celkové délce více než 200 metrů s kapacitou pro 1 841 cestujících. Touto zakázkou se spolková země Bavorsko a mnichovský S-Bahn připravují na očekávaný nárůst počtu cestujících v příštích desetiletích. Vozidla jsou vysoce energeticky účinná, nevyžadují náročnou údržbu a k aktualizaci softwaru dochází prostřednictvím cloudu.

Evelyn Palla, členka představenstva pro regionální dopravu, Deutsche Bahn AG: „Dvousetmetrový S-Bahn je ve znamení vyšší kapacity, lepší dochvilnosti a většího komfortu pro naše cestující. Nejmodernější vlaky S-Bahn v Německu se stanou důležitou součástí našeho úsilí o změnu mobility v mnichovském regionu. Každý z nových vlaků XXL nahradí ve špičce 1 500

aut. Jedná se skutečně o regionální dopravu budoucnosti.“

Bavorský ministr dopravy, Christian Bernreiter: „Je to velký krok k zajištění ještě šetrnější dopravy v největší bavorské metropolitní oblasti. Vstupujeme do nové éry a posouváme mnichovský S-Bahn do budoucnosti. Jako osoba zodpovědná za regionální železniční dopravu v Bavorsku mohu říci, že tato investice se vyplácí. Vždyť tyto vlaky budou využívat ne méně než dvě třetiny všech cestujících regionální železniční dopravy v Bavorsku a prakticky veškerá regionální doprava v mnichovském regionu je více méně závislá na dobře fungujícím a atraktivním S-Bahnu.“

Petra Kracíková, Siemens Mobility, s.r.o.

KOLEKTIVNÍ ZAMĚSTNANECKÉ VLASTNICTVÍ – NEZADRŽITELNÝ VZESTUP

Zatímco individuální vlastnictví akcií zaměstnanců je typické pro velké společnosti, kolektivní zaměstnanecké vlastnictví je nejvhodnější formou pro malé a střední podniky.

V individuální formě vlastnictví zaměstnanci investují své úspory do akcií společnosti. Velké společnosti jsou totiž zvyklé nabízet své akcie veřejnosti. Zaměstnancům je prodej zpravidla nabízen za výhodných podmínek v podobě snížené ceny nebo příspěvku společnosti.

V malých a středních podnicích je však situace zcela odlišná. Není obvyklé vydávat nové akcie. V některých případech může dojít spíše ke změně vlastnictví akcií: převodem společnosti v případě, že chce odstoupit řidič akcionář. Zde není řeč

o několika akciích, nýbrž o celé společnosti. Ve hře jsou mnohem vyšší částky. Jednotliví zaměstnanci na ně nedosáhnou. Ale je zde prostor pro podílové vlastnictví zaměstnanců.

Mechanismus podílového vlastnictví akcií znamená, že zaměstnanci nemusí investovat, riskovat vlastní úspory ani se zadlužovat. Financování přichází zvenčí, formou úvěru, a zaměstnanci nenesou riziko.

V anglosaském světě je právním nástrojem pro účinnou organizaci zaměstnaneckého podílového vlastnictví trust. Ve Spojených státech je plán ESOP zaveden od roku 1974. Ve Velké Británii se jedná o Employee Ownership Trust, jehož úspěch stále roste. Neodolatelně.

V mnoha evropských zemích existují právní nástroje, které umožňují organizovat stejné mechanismy zaměstnaneckého podílového vlastnictví. Jejich názvy se v různých zemích liší: soukromá nadace, private foundation, fondation privée, fiducie, stichting administratiekantoor, Privatstiftung, stiftelse,...

V mnoha evropských zemích je rodinné vlastnictví akcií již mnoho let organizováno pomocí těchto mechanismů. A tak přišel čas, aby je zaměstnanecké vlastnictví akcií využilo svým vlastním způsobem.

Pouze tak se bude moci zaměstnanecké vlastnictví akcií rozšířit v Evropě i do malých a středních podniků.

Marc Mathieu

Jarní měsíce přinesly

SPOLEČNOSTI OHLA ŽS VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ STAVEB

Zdroj:
podnikový časopis
OHLA ŽS, a.s.

Během jarních měsíců získaly stavby společnosti OHLA ŽS mnoho cenných ocenění a uznání v prestižních stavebních soutěžích. V dubnu to byly soutěže Stavba roku Olomouckého kraje 2022, Stavba Jihomoravského kraje 2022 a soutěžní přehlídka PRESTA Jižní Čechy 2020–2022. Začátkem června pak byly oceněny stavby v jubilejním 20. ročníku celostátní soutěže ČESKÁ DOPRAVNÍ STAVBA TECHNOLOGIE, INOVACE ROKU 2022

Slavnostní vyhlášení soutěže Stavba roku Olomouckého kraje 2022 s udělením cen proběhlo dne 12. dubna v sále Vlastivědného muzea v Olomouci. Projekty soutěžily v pěti kategoriích a letos poprvé mohla do hlasování zasáhnout i laická veřejnost, která v anketě rozhodla o udělení Ceny veřejnosti. Pavilon interny šternberské nemocnice, jehož realizaci řídil vedoucí projektu Ing. Martin Rozbořil z divize Východ, zde získal titul Stavba roku 2022 Olomouckého kraje v kategorii Stavby občanské vybavenosti a úpravy veřejných prostor. Projekt Bečva – revitalizace toku Černotín a Bečva – revitalizace toku Skalička (vedoucí projektu Ing. Michal Oulehla z divize Východ) získal čestné uznání v kategorii Dopravní, inženýrské a vodohospodářské stavby.

Další dvě ocenění přinesl v dubnu také dvánáctý ročník soutěžní přehlídky PRESTA Jižní Čechy, kterou organizuje Český svaz stavebních inženýrů. Opět se jednalo o jedno čestné uznání a jeden titul. Stavba Rekonstrukce

a přestavba pavilonu Z Výstaviště České Budějovice na multifunkční konferenční pavilon, kterou realizoval tým divize Západ v čele s vedoucím projektu Martinem Topkou, obdržela titul v kategorii Občanské a průmyslové stavby – rekonstrukce. Projekt Přístavby, nástavby a stavební úpravy pavilonu CH, Nemocnice České Budějovice, a.s., (vedoucí projektu Václav Šálený z divize Západ) získal čestné uznání v kategorii Občanské a průmyslové stavby – novostavby. Dubnovou sérii pak zakončilo vyhlášení nejlepších staveb v soutěži Stavba Jihomoravského kraje 2022, kde jsme skončili na druhém místě v kategorii Dopravní a inženýrské stavby se stavbou II/377 Tišnov okružní křižovatka – ul. Riegrova, Černošská, jejímž vedoucím projektu byl Petr Kopečný z divize Východ.

Na slavnostním galavečeru celostátní soutěže ČESKÁ DOPRAVNÍ STAVBA, TECHNOLOGIE, INOVACE ROKU 2022 v Městské knihovně v Praze 8. června jsme se také mohli radovat

z úspěchů našich staveb. Projekt Modernizace trati Sudoměřice–Votice, který řídí vedoucí projektu Ing. Lumír Pyzsko z divize Železnice, zde získal nejen hlavní titul v kategorii Železniční a tramvajové stavby nad 150 milionů korun, ale také Cenu ministra dopravy, který stavbu během realizace osobně navštívil a ocenil její přínos. Velmi pěkné ocenění získal také náš kolega Ivo Ondříček ze střediska Mosty divize Železnice, když byla Cenou ČKAIT pro zhotovitele a vedoucího projektu oceněna náročná stavba Silnice II/484 Hovětín–Huslenky v kategorii Silniční a dálniční stavby do 150 milionů korun.

Velmi si vážíme všech krásných ocenění a kolegům gratulujeme.

**Mgr. Barbora Hocková,
útvár PR a komunikace
OHLA ŽS, a.s.**

▼ Foto: Předání ocenění během slavnostního vyhlášení výsledků soutěže ČDS&T2022

Železniční stanice Votice

Ilustrační foto: Správa železnic

TRILEX ROZŠÍŘUJE SÍŤ LINEK V SEVERNÍCH ČECHÁCH

Trilex se dále rozrůstá: Od 11. prosince 2022 bude zahájena druhá provozní etapa v severočeské „českolipské síti“, kde bude nyní v provozu již druhá linka. Od změny jízdního řádu bude oranžové desiro jezdit také na lince L2, která spojuje okresní město Liberec v Jizerských horách s Českou Lípou a Děčínem v Polabí. Již od prosince loňského roku provozuje společnost Länderbahn CZ s.r.o. pod známou značkou „trilex“ linku L4, která vede severojižním směrem mezi Rumburkem, Českou Lípou, Doksy a Mladou Boleslaví.

Obě linky objednává Liberecký kraj ve spolupráci se sousedními kraji Ústeckým a Středočeským. Převážní smlouva byla uzavřena v loňském roce a potrvá do konce roku 2031. Na všech linkách budou nasazeny nízkopodlažní soupravy SIEMENS „Desiro Classic“ (třída 642).

Moderně a pohodlně – flotila trilex

Modernizované vozy Desiro, které jsou vybaveny řadou doplňků, budou nasazeny i na novém úseku Českolipské sítě.

Modernizovaná vozidla Länderbahn přináší cestujícím na tratích v okolí České Lípy řadu výhod: jejich nízkopodlažní konstrukce výrazně zlepšuje přístup rodinám s dětmi, cestujícím se zdravotními obtížemi nebo cestujícím s omezenou pohyblivostí. Vyšší výkonnost a dynamika vozidel

zvýší přesnost, čímž se zvýší i spolehlivost přestupních uzlů v České Lípě hl. n.

Krásně navržené dětské koutky pro nejmenší a bezplatné připojení k síti WLAN pro dospělé se postarají o pohodové cestování.

Zdroj: trilex

Motorová jednotka Desiro

Ilustrační foto: trilex

DB Cargo provozuje první EffiShunter 1000

Nejvýznamnější evropský dopravce DB Cargo převzal tento týden EffiShunter 1000 z produkce českého výrobce CZ LOKO. Jde o první ze čtyř objednaných lokomotiv, určených pro provoz v Itálii. Zde zajišťují obsluhu důležitých logistických terminálů, stejně jako svoz jednotlivých vozových zásilek z neelektrifikovaných tratí. V provozu nahradí konkurenční stroje Vossloh G1000, které si musel dopravce najímat.

První EffiShunter 1000 DB Cargo nesl v rámci zkušebního provozu v ČR označení 744.154, přičemž pro provoz v Itálii je aktuálně přeznačen podle místních zvyklostí na 744.034. Jeho přepravu z Havlíčkova Brodu až do italské stanice Brescia zajistilo DB Cargo vlastními prostředky.

Brescia bude přitom cílem také druhé uvezené lokomotivy 744.155 (744.035), která je v současné době dokončována v jihlavském výrobním závodě. Zbývající dvě lokomotivy budou předány s větším časovým odstupem ke konci tohoto roku. Nasazeny budou v Cerignanu a Domodossolo.

Typ EffiShunter 1000 tvoří pomyslnou vlakovou loď v aktuálním portfoliu CZ LOKO. Je vybaven spalovacím motorem CAT C32 o výkonu 895 kW, který splňuje nejprísnější emisní normy EU Stage V. Vybaven je elektrickým přenosem výkonu AC/AC s individuálním pohonem dvojkolí. Díky schválení podle jednotných evropských norem TSI může být (po vybavení příslušnými národními balíčky) provozován prakticky ve všech zemích EU. Aktuálně se s tímto typem můžeme kromě Itálie setkat také v České republice, Maďarsku, Slovinsku, Švédsku a na Slovensku. Přípravován je schvalovací proces v Norsku a Rumunsku.

V Itálii je v současné době provozováno 33 lokomotiv typu EffiShunter 1000. Celkem bylo do této země společností CZ LOKO dodáno již více jak 100 lokomotiv. Za tímto úspěchem stojí především vlastní zastoupení, zajištěné dceřinou firmou CZ LOKO Italia. Ta v dané lokalitě zajišťuje nejen samotné obchodní aktivity, ale i související služby od servisu, přes školení až po hlavní opravy dříve dodaných strojů.

Sto lokomotiv pro italské dopravce

Mimořádný moment se 15. června odehrál v Alessandrii, kde zástupci stavební společnosti UNIFERR převzali lokomotivu 741.761. Ta se tak stala jubilejní stou, kterou CZ LOKO dodalo na italské koleje.

„Je to až neuvěřitelný příběh, který tehdy začal cestou bývalého ředitele a dnešního hlavního akcionáře Josefa Bártu autem na Apeninský poloostrov. Vlastně do neznáma. Byla to trnitá cesta od remotorizace, modernizace přes založení dceřiné společnosti s vlastním zázemím, nové EffiShuntery až po nejnovější duální lokomotivy. Cestu a způsob, který jsme se naučili v Itálii, bychom nyní chtěli zopakovat ve Skandinávii“, říká Michal Schaffer, manažer obchodního oddělení CZ LOKO.

V Itálii začalo CZ LOKO působit v roce 2001, kdy se zde prosadilo s modernizovanými „brejlovci“. Během pěti let jich do země dodala 40 ve třech variantách. U první byla provedena pouze remotorizace v podobě sazení spalovacího motoru K 6S 310 DR (ČKD). Další dvě série prošly kompletní modernizací, jejíž součástí byl i zcela nový spalovací motor americké značky Caterpillar. Vznikla tím obdoba české řady 753.7.

Následovala řada 741.7, která vznikla kompletní modernizací původních lokomotiv řady 740 ČKD, z nichž zůstaly jen podvozky, hlavní rám a palivová nádrž. Na ně se umístila nová

technologie ve formě výměnných paketů. Dosud jich v Itálii jezdí 27.

„Výhodou modernizovaných lokomotiv je především cena, která je zhruba o třetinu nižší oproti zcela nové lokomotivě, nicméně do budoucna počítáme primárně s dodávkami nových lokomotiv“, dodal Michal Schaffer.

V roce 2016 byla na předměstí Milána v Mantově založena dceřiná společnost CZ LOKO ITALIA, která převzala odpovědnost za obchod a zajišťuje kompletní zákaznický servis. Ten zahrnuje školení, údržbu, záruční i pozáruční servis a prostřednictvím smluvních partnerů také vyšší stupně oprav.

Aktuálně CZ LOKO modernizuje deset lokomotiv pro stavební společnost Costruzioni Linee Ferroviarie (CLF). V této sérii je i dvojice lokomotiv 741.760 a 761, které využije mateřská firma UNIFERR.

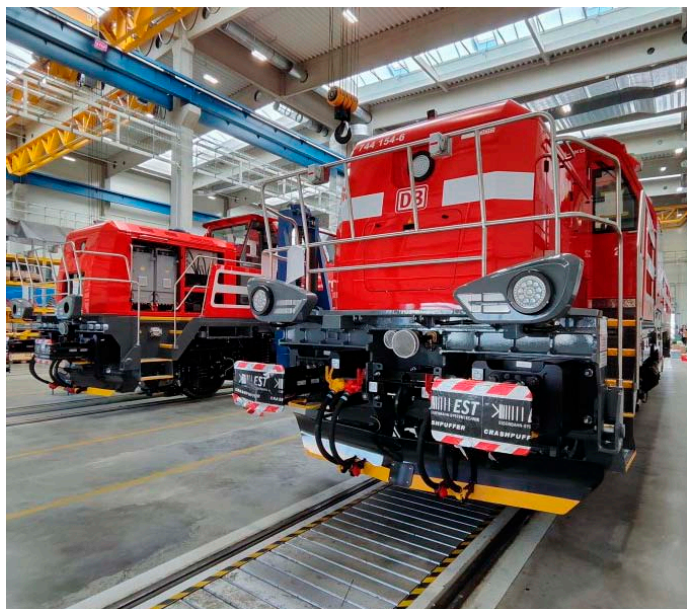
Italští železniční dopravci záhy „objevili“ i EffiShunter 1000, který je „vlakovou loď“ mezi lokomotivami Made by CZ LOKO. Od jeho uvedení na trh v roce 2019 jich bylo do Itálie do letošního léta zatím dodáno 33. A další jsou objednané a ve výrobě.

„Typ EffiShunter 1000 patří mezi nejúspěšnější moderní dieselelektrické lokomotivy dostupné na trhu. Prosadili jsme se s ním i v Česku, Maďarsku, Slovinsku, Švédsku a na Slovensku. Aktuálně řešíme schvalovací proces v Norsku a Rumunsku“, říká Michal Schaffer. A dodává, že firma počítá s postupným zvyšováním podílu nově vyráběných lokomotiv na úkor modernizací.

Nepřekvapí pak, že se v Itálii odehraje i světová premiéra lokomotivy DualShunter 2000, kombinující pohon pomocí spalovacího motoru a troleje. Tu si u CZ LOKO objednala společnost MERCITALIA Shunting & Terminal.

„V Itálii má značka CZ LOKO zvuk a výborné jméno. Už proto věřím, že CZ LOKO zde má velkou perspektivu. Itálie je typicky západoevropský trh s důrazem na komplexnost nabízených služeb, který musí být uchazeč schopen nabídnout“, uzavřel Michal Schaffer.

Zdroj: CZ LOKO, foto: Dalibor Palko

Obhájili své funkce

Ředitelé Drážní inspekce, Drážního úřadu a Státní plavební správy zůstávají

Vláda znovu jmenovala na pět let do funkce generálního inspektora Drážní inspekce Jana Kučeru.

Státní tajemník Ministerstva dopravy zároveň od 1. srpna potvrdil na pětileté funkční období v pozici ředitele Drážního úřadu Jiřího Koláře a ředitelku Státní plavební správy Kláru Němcovou. Všichni uspěli ve výběrových řízeních na tyto pozice

„Své pozice obhájili profesionálové, kteří mají mou důvěru. Věřím, že stejně jako doposud budou spravovat svoje úřady odpovědně, budou hledat další nutné provozní úspory, zjednodušovat a redukovat agendy a přispívat k další digitalizaci v dopravě,“ říká ministr dopravy Martin Kupka.

Výběrová řízení byla vypisována 16. března letošního roku. Důvodem byla novela služebního zákona, která stanovila povinnost přesoutěžení pozic vedoucích státních úředníků po uplynutí pětiletého funkčního období.

Mgr. Jan Kučera vystudoval Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Na Drážní inspekci nastoupil v roce 2003,

od roku 2016 zastává pozici generálního inspektora.

Drážní inspekce je správní úřad podřízený Ministerstvu dopravy ČR.

Zřízen byl 1. ledna 2003 na základě zákona o drahách. Vykonává roli nezávislého národního úřadu pro šetření příčin a okolností vzniku mimořádných událostí na drahách.

Doc. Ing. Jiří Kolář, Ph.D. vystudoval Vysokou školu dopravy a spojů Žilina. V Drážním úřadu pracuje od roku 2014, a to na pozici ředitele.

Drážní úřad je správní úřad s celostátní působností podřízený Ministerstvu dopravy ČR. Drážní úřad byl zřízen zákonem o drahách

1. ledna 1995. Vykonává činnosti národního bezpečnostního úřadu pro provozování drah a drážní dopravy.

Mgr. Klára Němcová vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy. Ve Státní plavební správě pracuje od roku 2000, od roku 2016 zastává pozici ředitelky.

Státní plavební správa je správní úřad podřízený Ministerstvu dopravy ČR. Zřízen byl zákonem o vnitrozemské plavbě 1. října 1995. Vykonává státní správu a státní dozor při provozování plavby na vnitrozemských vodních cestách a šetření nehod v plavebním provozu.

Mgr. František Jemelka,
Odbor komunikace MD ČR

Na snímku ředitel Drážního úřadu doc. Ing. Jiří Kolář, Ph.D. (vpravo) v rozhovoru s prof. Ing. Vlastislavem Mojžíšem, CSC.

Foto: Jan Buchta

Drážní úřad spustil nové webové stránky

Drážní úřad tento týden spustil nové webové stránky. Poskytnou uživatelům lepší komfort při vyhledávání informací ke všem agendám Drážního úřadu. Novinkou je možnost požadovat o zasílání avíza o vložení nových informací na web.

Webové stránky jsou uspořádány tematicky podle oblastí, které uživatel hledá či potřebuje vyřídit.

Nově je na stránkách k dispozici také samostatná sekce se seznamy dopravců, provozovatelů drah a dalších přehledů, které Drážní úřad eviduje.

Vložení e-mailové adresy do kolonky „Odběr novinek“ si může uživatel zažádat o zasílání týdenních informačních mailů, ve kterých se dozví, co bylo daný týden uveřejněno

v rámci aktualit, tiskových zpráv, úřední desky nebo nabídky volných míst.

Navštivte www.ducr.cz

Pavla Straková,
tisková mluvčí,
Drážní úřad

Projekt „Dovybavení vozidel systémem GSM-R, Skanska a.s.“ je spolufinancován Evropskou unií

Stávající projekt řeší rozšíření stávajících radiostanic drážních vozidel o GSM-R včetně technického řešení propojení s radiostanicí (plus základových) drážních vozidel. Vozidlový terminál GSM-R bude splňovat uvedené parametry a funkce, které jsou nedílnou součástí podmínek CAB radiostanice dle TSI CCS Class A.

Vybavení vozidel systémem GSM-R umožní přístup vozidel i na GSM-R systémem digitalizovanou železniční síť SŽDC.

Zdroj a ilustrační foto: SKANSKA

Novela vyhlášky č. 410/2005Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých by měla platit od října letošního roku

Jedná se o zcela novou vyhlášku, která nahradí vyhlášku č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb., vyhlášky č. 465/2016 Sb. a vyhlášky č. 306/2022 Sb.

Záměrem předkladatelů (ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo školství) je nastavení mírnějších povinností a převedení vybraných kompetencí na zřizovatele, ředitele škol a školských zařízení, ředitele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a sociálně výchovné činnosti.

Novela znění vyhlášky, přestože má mít obecnější charakter, obsahuje některé požadavky zcela přesně stanovené. Tím základem požadavkem je monitoring kvality vzduchu ve vnitřních prostorech (třídách, učebnách...), kde budou povinně zabudovány měřidla CO₂. Dlouhodobým sledováním se ukazuje nepříznivý vliv vyšší koncentrace CO₂ na schopnost žáků přijímat nové informace, sníženou pozornost při výuce, nesoustředěnost nebo dokonce i výskyt zdravotních potíží jako např. bolesti hlavy nebo pocit na zvracení.

Koncentrace CO₂ ve vzduchu nebude tedy smět přesáhnout doporučenou hodnotu danou vyhláškou, 1 200–1 500 ppm.

S kvalitou ovzduší ve vnitřních prostorech je spojena i kapacita žáků ve třídě a kapacita školy. Zvláště ve velkých městech jsou školské kapacity nedostatečné, a nová vyhláška upravující hygienické normy pomůže zřizovatelům navýšit kapacity jejich zařízení. Otázkou

zůstává, zda vyšší počet žáků/studentů ve třídě bude přínosem pro výuku.

Další novinkou v připravované vyhlášce je úprava počtu záchodků, umyvadel či sprch zcela na rozhodnutí zřizovatele. Současný počet sociálního zařízení na žáka/studenta byl dán nyní platnou vyhláškou č. 410/2005 Sb., což způsobovalo značné problémy pro zřizovatele.

R.D.

Peněžitá pomoc zaměstnancům u firem v platební neschopnosti

Kdo má nárok, v jaké výši a kdy lze požadovat pomoc státu v případě že se zaměstnavatel dostane do platební neschopnosti (insolvence).

Nárok má zaměstnanec, který je, nebo byl u zaměstnavatele v pracovním poměru a v rozhodném období mu vznikly mzdové nároky, které zaměstnavatelem nebyly vyplaceny. Mzdovými nároky se rozumí mzda nebo plat, náhrady (příplatky), odstupné a případné odměny (nárokové). Mezi mzdové nároky nejsou zahrnuty cestovní náhrady, příspěvky na stravování a případné jiné peněžité benefity zaměstnavatele.

Maximální výše měsíční pomoci je stanovena s přihlédnutím na dobu, kdy bylo proti firmě oznámeno zahájení insolvenčního řízení. V termínu od 1. 5. 2022 do 30. 4. 2023 je maximální výše pomoci za 1 měsíc maximálně 56 759 Kč. V termínu od 1. 5. 2023 je stanovena výše pomoci za 1 měsíc maximálně 60 530 Kč. Uvedené částky, jsou hrubé částky, takže stejně jako u mezd či platu dojde na příslušné srážky sociálního a zdravotního pojištění a daně.

Peněžitou pomoc státu lze požadovat v maximálním rozsahu 3 měsíců dle výběru zaměstnance, který specifikuje v příslušné žádosti na Úřadu práce, v tzv. rozhodném období. Rozhodným obdobím je kalendářní měsíc, ve kterém bylo vyhlášeno insolvenční řízení a zároveň i tři kalendářní měsíce předcházející tomuto měsíci a tři kalendářní měsíce následující po tomto měsíci.

Příklad: Na zaměstnavatele bylo 15. června vyhlášeno insolvenční řízení, pro nastavení rozhodného období je měsíc červen. Rozhodným obdobím jsou tedy měsíce březen až září. Zaměstnanec obdržel mzdu v měsíci březnu

a v měsíci dubnu mu byla vyplacena záloha, tudíž mu byla vyplacena, alespoň část mzdy. Zaměstnanec si tedy zažádal o pomoc za měsíc květen, červen a červenec, kdy od zaměstnavatele neobdržel žádnou náhradu mzdy.

T.Š.

Zákon o ochraně oznamovatelů

Některé firmy v České republice již před účinností zákona dobrovolně zavedli a provozují tzv. etickou linku, kde je možné nahlásit nekalé jednání s kterými se setkali zaměstnanci v zaměstnání jako např. šikanu, bossing, aktivity škodící firmě apod. Firmám to napomáhá zlepšovat jejich reputaci, posiluje to důvěru zaměstnanců a mnohdy může ušetřit nemalé finanční částky díky včasné detekci problému.

Dnem 1. srpna 2023 vstoupil v účinnost zákon č. 171/2023 Sb. o ochraně oznamovatelů, který zavádí povinnost zprovoznění tzv. etické linky firmám s 250 a více zaměstnanci a od 15. prosince 2023 i firmám s 50 až 250 zaměstnanci. Za nesplnění povinnosti jim hrozí až milionová pokuta.

Důležité je, mít oznamovací linku důvěryhodnou a jednoduše přístupnou, aby ji zaměstnanci mohli snadno využít. Jelikož většina zaměstnanců oznamovatelů, z důvodu rychlejšího řešení, využije právě oznamovací linku zaměstnavatele než nahlásovací systém Ministerstva spravedlnosti.

Zákon sice nepřikazuje přijímat anonymní oznámení, firmy je ale mohou dobrovolně přijímat, musí se utajit totožnost oznamovatelů, osob jim blízkých např. rodinný příslušník působící v téže firmě, kolega, který pomohl s vyplněním oznámení nebo dodáním informací. Tito zaměstnanci mají zároveň právní ochranu před odvetnými opatřeními zaměstnavatele v podobě výpovědi, snížení mzdy apod.

Oznamovatel má zároveň právo se seznámit s výsledky šetření do 30 dnů od oznámení, v odůvodněných případech lze lhůtu prodloužit dvakrát.

T.Š.

Foto z jednání NeRV OSŽ pořídila Daniela Houdková

TFUJTFUJTFUJ!

V rozporu s racionálním myšlením, bez rozumných důvodů, a k mému trvalému údivu, mezi lidmi koluje stále spousta pověr, které je jen velmi těžké vymýtit. Navzdory vědeckému pokroku jsou plyšáci, propocená trika pro štěstí i různé rituální fyzické úkony nejen stále v kurzu, ale též prakticky nezbytnou součástí pro zdar díla, zejména pokud jsme postaveni před problém nemající jednoznačně pozitivní řešení. Snad jen králičí pacičky vymizely díky likvidaci malochovů, ale jako náhradní řešení lze stále využívat např. komínika, střepy, čtyřlístek, podkovu nebo některá lichá čísla. Jednou z letitých pověr, u kterých se dnes zastavíme, je pevná víra zaměstnanců v nadpřirozenou schopnost zaměstnavatele kladně ovlivňovat naši budoucnost, zejména v souvislosti se zdravím a pracovními úrazy. V tomto magickém světě se pak věci v dobré samy obrací – zaměstnanci se zcela uzdravují, dostávají peníze (velké) a téměř nezatelné trvalé následky jsou nejprve dobře zaplacené a pak jakoby zázrakem mizí. Možná je to pravda a já jako bezpečák vidím realitu příliš černě, ale někdy stačí rozbité zrcadlo, rozsypaná sůl či pátek třináctého... a pracovní úraz je na světě.

Pověra první – zaměstnavatel to s námi myslí dobře. Ano, je to možné, ale v zásadě plní přesně to, co mu ukládá legislativa, protože v opačném případě může platit tučná pokuta.

Pověra druhá – zaměstnavatel vše platí ze svého. Ne, každý zaměstnavatel musí mít (a má) pro případ pracovních úrazů pojištění, protože mu to ukládá legislativa.

Pověra třetí – se zaměstnavatelem musíte uzavřít dohodu, kdy chcete peníze za pracovní úraz dostat (např. až po ukončení pracovní neschopnosti). Ne, toto je pouze zjednodušení situace pro zaměstnavatele, který má v zásadě ušlou mzdu za povinnost vyplácet průběžně a pozor – dohoda (právní dokument) – se dá zrušit zase jen dohodou. To znamená, že se k ušlé mzdě nemusíte rychle dostat, pokud se pracovní neschopnost nemile protáhne.

Pověra čtvrtá – zaměstnavatel mi vyplatí vše sám, bez mého přičinění. Omyl, budete si muset zajistit hromady lejster a potvrzení, oběhat doktory a dodat vše, o co vás zaměstnavatel nebo jeho pojišťovna požádá, bez toho nedostanete mimo ušlé mzdy nic. A to nic, věřte, dnes může být i slušné velká hromádka peněz.

Pověra pátá – někdo vám připomene, že po ustálení zdravotního stavu, případně zpravidla po roce od pracovního úrazu, máte nárok na odškodnění trvalých následků (tzv. ztížení společenského uplatnění). Ne, nepřipomene. Musíte si udělat poznámku do kalendáře.

Pověra šestá – pokud budete mít trvalé následky, zaměstnavatel se o vás postará. Ani to není bohužel pravda. Pokud neprojdete tzv. perskou, zaměstnavatel s vámi rozváže pracovní poměr a vám zbyde invalidní důchod, renta (což není zrovna výhra) a oči pro pláč až do chvíle, než vás zaměstná (nebo nezaměstná) někdo jiný.

Mohla bych napsat i pověru sedmou a mnoho dalších, které v souvislosti s pracovními úrazy kolují, ale místo toho zno-

vu (a znovu) raději nabízím **benefity OSŽ v podobě miniŠKOLENÍ pro ZO OSŽ, školení inspektorů BOZP pro vaše základní organizace, Úrazové linky, metodických materiálů ke stažení a setkání s námi, svazovými inspektory bezpečnosti práce odd. BOZP OSŽ-Ú.** To všechno vám může pomoci v řešení pracovních úrazů a udržení života, který je k žití.

Zdroj legislativy: Zákony pro lidi (zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce; nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání (v platném znění).

Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/>

Změna práv pro cestující v železniční dopravě

OD 7. ČERVNA LETOŠNÍHO ROKU VSTOUPIL O PLATNOST NOVÉ EVROPSKÉ NAŘÍZENÍ, KTERÉ UPRAVUJE PRÁVA CESTUJÍCÍCH V EVROPSKÉ ŽELEZNIČNÍ DOPRAVĚ

Nové nařízení přináší posílení práv všech cestujících, zejména však osob se zdravotním postižením nebo s omezenou schopností pohybu a orientace. Zároveň se usnadní přeprava jízdních kol ve vlacích.

Právo na pomoc při nastupování a vystupování z vlaků pro postižené osoby se nově vztahuje na všechny regionální a dálkové vlaky v EU. Výjimky se ruší. Minimální lhůta pro před-

běžné oznámení, jež mají učinit osoby, které potřebují pomoc, se zkracuje z 48 na 24 hodin.

Novou povinností dopravců je poskytnout ve vlacích místa vyhrazená pro jízdní kola a informovat o dostupné kapacitě. Obecným pravidlem jsou alespoň čtyři místa pro jízdní kola v každém vlaku.

Minimální odškodnění v případě zpoždění se nemění.

Cestující má právo podat stížnost na porušení svých práv. Nejprve zašle stížnost dopravci, který musí zareagovat ve lhůtě 1 měsíce. Pokud neobdrží odpověď, nebo není s odpovědí spokojen, může si stěžovat u příslušného vnitrostátního orgánu, kterým je v České republice Drážní úřad.

Ilustrační foto Filip Houdek

ODBORNÉ BYTOVÉ PORADENSTVÍ (MMR ČR)

Sdružení bytových poraden, z.s. s podporou **Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR ČR)** připravil projekt, jehož cílem je metodická podpora poradenství v oblasti bydlení. Poradenství je poskytováno osobně v reg. por. centrech, telefonicky či prostřednictvím e-mailu. Dále je projekt zaměřen na provozování regionálních poradenských center, vč. jejich rozšiřování; organizování a spoluorganizování seminářů a školení; publikační činnost. Metodická podpora probíhá v 10 stálých regionálních poradenských centrech a dalších 20 občasných por. reg. centrech, z části též ve spolupráci se SMBD v rámci CICB. První informace jsou poskytovány na poradenské telefonní lince (GSM: 733 604 828), která je v provozu každý den. Okruhy poskytnutých informací:

1. Okruh: Nájem, nájem bytu a domu, nájem prostoru sloužícího podnikání, nebytové prostory, pacht – změny v oblastech nájmu, podnájmu, pachtu, vztah nového občanského zákoníku ke dřívější úpravě nájmu, nové pojetí předmětu nájmu, doba nájmu určitá, neurčitá, dobrá víra a vliv na uzavření smlouvy, specifika společného nájmu, změny úpravy výše nájemného a úhrady za služby, otázky práv a povinností stran, nové nájem služebního bytu a bytu zvláštního určení, přechod nájmu, nové pojetí nájmu prostor sloužících k podnikání, vznik, změny a skončení nájmu, nové výpočetní důvody, uzavírání nájemních smluv a jejich obsah, zvláštní a objektivní ochrana nájemce bytu, práva a povinnosti nájemce a pronajímatele bytu; nájemné a možnosti jeho sjednávání, jistota;

2. Okruh: Problematika služeb spojených s užíváním bytu – úhrada za služby, zálohy, rozúčtování a vyúčtování dle zákona č. 67/2013 Sb. a dalších prováděcích předpisů;

3. Okruh: Bytové spoluvlastnictví – vymezení jednotky, společné části domu, vznik jednotky, zápis do KN, práva a povinnosti vlastníka jednotky, prohlášení vlastníka, změna v prohlášení vlastníka, převod jednotky, Společenství vlastníků jednotek, Stanovy SVJ, změny při hlasování na shromáždění vlastníků, statutární orgány, práva a povinnosti vlastníka bytové jednotky, platby do fondu oprav apod.

4. Okruh: Bytové družstvo – vymezení pojmu družstevní byt a družstevní nebytový prostor, nájem družstevního bytu, převod družstevního podílu, zánik členství, práva a povinnosti člena bytového družstva, stanovy BD.

BYTOVÉ PORADENSTVÍ PRO SENIORY A ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ V ROCE 2023

Sdružení nájemníků České republiky, z. s. s podporou **Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV ČR)** připravilo projekt, jehož cílem je odborná pomoc seniorům a zdravotně postiženým v ČR v bytové a sociální oblasti.

Odborné poradenství je poskytováno osobně v reg. por. centrech, telefonicky či prostřednictvím e-mailu.

Projekt je určen pro seniory a zdravotně postižené a klade si za cíl zejména:

■ **zachovat stávající bydlení seniorů a osob zdr. postižených (konkrétně se jedná např. o pomoc při podání žádosti o příspěvek na bydlení, kontrolu vyúčtování záloh za služby spojené s užíváním bytu apod.);**

■ **úsporu celkových nákladů za bydlení seniorů a osob zdr. postižených;**

■ **ochránit seniory a osoby zdr. postižené před uzavřením nevýhodných smluv**

(např. kontrola nájemních smluv a dodatků).

SON ČR organizuje a pořádá přednášky a besedy v klubech důchodců a seniorů a v organizacích sdružujících seniory nebo osoby zdravotně postižené. V případě zájmu o přednášku či besedu nás neváhejte kontaktovat.

Dále SON ČR spolupracuje i se zahraničními partnery při realizaci zákonů v oblasti bytové a sociální. Je řádným členem Mezinárodní unie nájemníků (IUT International Union of Tenants). Tato organizace sdružuje 92 organizací z celého světa. Od roku 2000 je svým zástupcem zastoupen v řídicím orgánu této organizace – předsednictvem, které má 10 řádných členů (Německo, Rakousko, Švýcarsko, Švédsko, Finsko, Norsko, Dánsko, Francie, Holandsko, Česká republika).

Poradenství je poskytováno osobně v regionálních poradenských centrech, telefonicky či prostřednictvím e-mailu:

tel.: +420 733 604 828, e-mail: info@son.cz.

Předmětem poraden není vypracování písemných podání pro soudy či jiné státní orgány a nenahrazuje zastoupení advokátem.

Zájemcům z cílových skupin budou zajištěny kvalitní, diskretní a odborné rady v oblasti bydlení, případně sociální. Poradenství poskytují odborníci na bytovou oblast, kteří s naším sdružením spolupracují dlouhodobě kromě dosaženého vzdělání a praxe se pravidelně účastní i odborných školení. Konzultace jsou bezplatné s možností dobrovolného příspěvku na rozvoj tohoto poradenství.

Zájemci o konzultaci se prokážou dokladem potvrzující příjem starobního či invalidního důchodu, stejně jako jejich případní zmocněnci s uvedením jména, příjmení, adresy a data narození.

Ilustrační foto.

Pokračování intoxikací, otrav.

Otravy způsobené rostlinami jsou noční můrou rodičů v létě. Malým dětem připomínají lesní plody. **Lilek černý** a mnohem nebezpečnější **ruřík zlomocný**. Nejjedovatější je překrásná rostlina, kterou si mnozí pěstují na zahrádkách **náprstník** a **durman**. **Li-lek černý** obsahuje jedovatý alkaloid solanin, má nejprve zelené, poté černé bobulky, nejsou chutné.

Když dítě váží 10-12 kg ochutná jednu až tři kuličky, vůbec nic se nestane. Toxinu tam není tolik, aby dítě kolem dvou let zabilo, není nutné provádět výplach žaludku. Otravy provází **průjemy, zvracení a závratě**. Mnohem nebezpečnější je otrava **ruříkem zlomocným** (*Atropa bella-donna*). Obsahuje neurovegetativní toxin. Roste jen v lese nebo na okrajích lesů, je to keřík. **K záměně může dojít při sběru borůvek**. Bobule ruříku **způsobují těžké otravy**. Malé batole zabije i jedna kulička. U dítěte těžší než deset kilo ruřík způsobí vážnou otravu, ale k úmrtí nemusí dojít. Způsobuje **zvracení, halucinace, blábolení, rozšíření zorniček, může dojít k zástavě dechu**. *Bella donna* – krásná paní. Ve starověku a středověku si ženy v Itálii, když šly na ples, extrakt z ruříku kapaly do očí, aby vypadaly neodolatelně. Jed dočasně zhoršuje kvalitu zraku, při dlouhodobém používání se zrak může zhoršit i trvale. Mohlo dojít k zánětu oka nebo otravě. **Léčba** okamžitě podat **živčišné uhlí, vy-pít černý čaj, výplach žaludku**. **Náprstník** je krásná velká kytky, ale **ohromně jedovatá**. Ve všech částech rostliny jsou přítomny **glykosidy ovlivňující srdeční činnost**. Kdyby malé dítě snědlo dva kvítky, zemře. Všechny druhy náprstníku náleží mezi prudce jedovaté rostliny. **Durmanem obecným** (*Datura stramonium*) květy durmanu obsahují tolik alkaloidu atropinu, že by malé dítě zabil jeden květ. Dospělý by upadl do komatózního stavu a dvě hodiny halucinoval.

Otrava, intoxikace alkoholem – etylalkoholem, metylalkoholem, etylenglykolem.

Intoxikace etylalkoholem, etanol, C₂H₅OH. Akutní otrava je běžný problém v interní ambulanci akutního příjmu. Těžká intoxikace ohrožuje život nemocného kómatem s útlumem dechového centra, rizikem aspirace žaludečního obsahu (vdechnutí zvratků), vyžadují hospitalizaci na JIP. **Účinek alkoholu se projeví velice rychle po požití**. Příčinou je rychlá absorpce v horní části trávicího traktu, v žaludku. Maximální koncentrace alkoholu v krvi je za 30 až 90 minut po jeho užití. Degradace alkoholu probíhá v játrech oxidací alkoholdehydrogenázou na acetaldehyd a následně acetaldehyddehydrogenázou odbouráván na kyselinu octovou, CO₂ a vodu. **Rychlost odbourávání v játrech je konstantní a nezávislá na dávce alkoholu**, asi 1 g alkoholu na 10 kg tělesné hmotnosti za hodinu u mužů, a 0,8 g u žen, představuje pokles asi o 0,15‰ za hodinu. Přibližný obsah alkoholu: pivo 5 obj.% 40 g/l, víno 12,5 obj.% 100 g/l, destilát 40 obj.% 320 g/l. **Etylalkohol se v moz-**

ku váže na receptory pro GABA kyselinu γ-aminomáselnou hlavní inhibiční (tlumivý) neurotransmiter v CNS (centrální nervový systém), **deprese CNS**, předchází **excitaci**. **Zvracení** je způsobeno metabolity alkoholu (acetaldehyd) a dráždivým účinkem na sliznici trávicího traktu. Při zvracení a současném útlumu je velké nebezpečí **aspirace**. Vzácně může dojít k **hypoglykemii** u podvyživených chronických alkoholiků. Periferní vasodilatace je příčinou náchylnosti opilých k **hypotermii** (omrzliny v zimě) a **hypotenzi**.

Klinický obraz. Hlavním účinkem je **ovlivnění CNS** nejprve dochází k **excitaci**, později k **útlumu**. Může dojít k **poklesu teploty, TK a cukru**. Zvýšené nebezpečí úrazu. **Lehká podnapilost** do 1‰ se projevuje **excitací**. Intoxikovaný je **hovorný, stoupá mu sebevědomí, překonává společenské zábrany**. Zhoršení **soustředění, prodloužený reakční čas** (autonehody), **zarudnutí v obličeji, alkoholový zápach z úst**. **Středně těžká podnapilost** 1-2‰ může dojít k projevům agresivity, ataxie (nešikovnost pohybů), vrávorání, pády. **Těžká podnapilost** 2-3‰ je **setřelá řeč, dysartrická, nezřídka pomocení a pokálení, amnézie** (ztráta paměti). Při zvracení vzniká nebezpečí **aspirace** nad 3‰, **kóma, křeče, hrozí smrt**. **Klinické projevy závisí na množství požitého alkoholu, individuální toleranci, věku, momentálním psychickým a fyzikálním stavu**. Velmi nebezpečné mohou být i nízké koncentrace alkoholu v kombinaci s dalšími tlumivými látkami vede k výraznějšímu prohloubení útlumu CNS – drogy, léky (antidepresiva, benzodiazepiny).

Diagnostika. Anamnéza, klinický obraz, orientační dechová zkouška a stanovení koncentrace alkoholu v krvi. Známky poranění (i skrytého), kraniocerebrální trauma, epidurální, subdurální hematoma.

Léčba. Prevence aspirace zvratků – stabilizovaná poloha na boku, zajištění vitálních funkcí. Zabránit prochlazení.

Intoxikace metylalkoholem, metanol, CH₃OH. Metylalkohol, metanol se používá jako přísada do ředidel a rozpouštědel, nežádoucí produkt při výrobě etylalkoholu. K intoxikaci dojde omylem, záměnou za etanol. V akutním stádiu se otrava vyznačuje těžkou metabolickou acidózou (narušení chemické rovnováhy kyselin a zásad v krvi, příliš mnoho kyselin). **Ty, kteří otravu přežijí, jsou ohroženi poškozením zraku**. Metabolizuje se stejně jako alkohol, alkoholdehydrogenázou na formaldehyd a následně aldehyddehydrogenázou na CO₂, vodu, a kyselinu mravenčí, jejíž kumulace v organismu vede k rozvoji metabolické acidózy. **Rychlost detoxikace probíhá pomaleji než u etanolu**, první příznaky nastupují s několikahodinovou latencí.

Klinický obraz. Zmatenost, příznaky oploti, zvracení, bolesti břicha. S latencí několika hodin se objevuje **poškození zraku, útlum vědomí, křeče a kóma**. Na očním pozadí může být hyperemie (překrvení) sítnice, edém papily zrakového nervu, postupně se vyvíjejí atrofické změny. Zraková porucha mívá časté remise

(zlepšení), neznamenají návrat k lepšímu. V těžkých případech dochází k trvalé slepotě. Příznaky jsou velice nespecifické, k podezření na otravu vede anamnéza a laboratorní nález závažné metabolické acidózy.

Léčba. Samotný metanol není takřka toxický, toxické jsou až jeho metabolity. V léčbě je nejdůležitější prevence metabolické konverze (převod). Používáme láky, které **saturují alkoholdehydrogenázu**, nejdostupnější je **etanol**. Podáváme 150 ml 40% destilátu per os, pokračujeme každou hodinu podání 15-30 ml 40% destilátu. Existují značné rozdíly, proto se řídíme koncentrací etanolu v krvi v rozmezí 1-1,5‰. Ideálním antidotem metanolu je **fomepizol**, není v ČR dostupný. **Kyselina listová** podporuje detoxikaci kyseliny mravenčí, podáváme každé 4 hodiny 50 mg i.v. celkem 6 dávek. **Metabolickou acidózu** korigujeme i.v. podáním **NaHCO₂**. Nejúčinnějším opatřením je **hemodialýza**, indikovaná při koncentraci metanolu v krvi nad 500 mg/l.

Intoxikace etylenglykolem. Etylenglykol je součástí nemrznoucích kapalin. Pro jeho příjemný ovocný zápach a nasládlou chuť dochází většinou k otravě omylem. **V organismu se metabolizuje na toxické produkty** – glykolaldehyd, kyselinu glyoxylovou a šťavelovou, která váže vápenaté ionty a vzniká šťavelan vápenatý, který poškozuje tubuly ledvin a může vést k akutnímu renálnímu (ledvinovému) selhání. Dále dochází k rozvoji metabolické acidózy.

Klinický obraz a laboratorní nález. Úvodní nespecifické příznaky otravy – **opilost, nauzea, zvracení, bolesti břicha**. Těžká metabolická acidóza a hyperosmolarita séra vznikají během několika hodin po požití. Hypokalémie – pokles vápníku, kyselina šťavelová váže vápník za vzniku krystalů šťavelanu vápenatého. **Křeče, porucha vědomí až kóma, edém mozku a plic, arytmie**. Krystaly šťavelanu vápenatého poškozuji ledviny za 1-3 dny, manifestuje se sníženým močením až nemočením. **Laboratorně**: v moči nacházíme krev, bílkovinu, oxalátové krystaly. **Léčba**. Běžně dostupným antidotem je **etanol** a ideálním antidotem je **fomepizol**. Obě antidota blokují enzym alkoholdehydrogenázu a nepřeměněný etylenglykol se vylučuje do moči. Indikace k terapii je hladina etylenglykolu vyšší než 200 ml/l nebo těžký klinický a laboratorní průběh. Strategie léčby je stejná jako při otravě metanolem. K urychlení proměny kyseliny glyoxylové na netoxické produkty podáváme do žíly nebo do svalu **vitamin B₆ Pyridoxin, B₁ Thiamin** ve vysokých dávkách. Nejúčinnějším opatřením je hemodialýza. Při metabolické acidóze podáváme do žíly **hydrogenuhlitan sodný NaHCO₂**.

Krásné a hlavně bezpečné léto, pozor na to, co jíte a pijete!

Léto ve stínu skal

Letní horké počasí nás často láká k vodě. Pokud jste, ale spíše příznivci turistiky, ideální je schovat se do stínů lesů a skal. V České republice se nachází nespočet skalních útvarů, městeček a labyrintů. Kromě dobře známých Adršpašských či Teplických skal se poblíž obce Žďár nad Metují nachází přírodní památka Kočičí skály. Labyrint skal se nachází na území chráněné krajinné oblasti Broumovsko v okrese Náchod. Oblast nabízí několik turistických cest, a to vhodné od méně zdatnějších turistů až po ty nejzdatnější, jakými jsou zkušení horolezci. Název Kočičí skály získal celý komplex skalních útvarů v osmnáctém století, když se zde hojně vyskytovaly kočky divoké. Nedaleko kočičích skal najdete také sousedící vrchy Ostaš a Hejda, taktéž jsou tvořeny pískovcem.

Kromě nádherných výhledů do okolí se můžete pokochat skalním útvarem kočičí Hrádek, skrývajícím se v soustavě průchodných chodbíček, průlezů, jeskyněk a puklin. V těchto místech se nachází také jeskyně bývalá „husitská mincovna“, kde si husité sami razili peníze. Další zajímavostí je zde sluj Českých bratří, kde se po bitvě na Bílé hoře scházeli Čeští bratři před svým odchodem z vlasti. Dokládá to i objevený kámen s vytesaným kalichem a letopočtem 1627.

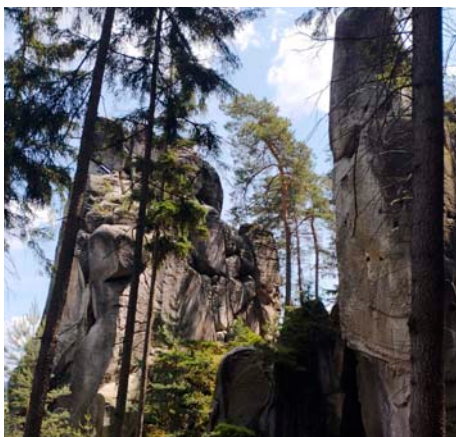
Pod skalním městem Ostaš doporučuji občerstvení v chatové osadě a kempu OSTAŠ. Zde se dá posedět, poobědvat či je možnost přenocovat v chatkách.

Další příjemné místo, které je hojně navštěvováno turisty, je chata Hvězda z 19. století na hřebeni Broumovských stěn vzdálená 13 minut autem od Kočičích skal. Na místě se také nachází malá barokní kaple Panny Marie Sněžné z první poloviny 18. století. V okolí najdete několik turistických cest se spoustou krásných výhledů do kraje. V blízkosti kaple a chaty Hvězda se začátkem července každoročně pořádá etapový závod horských kol a enduro MTB Trilogy, který divákům naskýtá napínavou podívanou při sjezdech závodníků lesním terénem.

Pokud se vydáte mezi tyto přírodní krásy a budete se pohybovat po okrese Náchod, nezapomeňte také navštívit malebné místo, které proslavila ve své knížce *Babička* Božena Němcová. Správně – jedná se o zámek Ratibořice a Babiččino údolí. Já měla na návštěvu pouze dopolední hodiny, ale předem upozorňuji, že to nebude stačit! Babiččino údolí patří k nejkrásnějším výletním cílům ve Východních Čechách a najdete zde neskutečné množství historických míst, které stojí za to vidět. Patří k nim například zámek se zámeckým parkem, skleník, prohlídka mandlovn, pomník

„Babičky s dětmi“, Staré bělidlo či proslulý Viktorčin splav. Za prohlídku také stojí Rudrův mlýn, před kterým vysedává pan mlynář a zve vás nejen na prohlídku, ale také na občerstvení v podobě tradičních čerstvých opečených placek „Plamenice“ se zelím a škvarky.

Okres Náchod je možné navštěvovat v jakoukoliv roční dobu. Podkrkonošský terén nabízí vyžití jak pro turisty a cyklisty v letním, jarním či podzimním čase, tak naopak v zimě si přijdou na své běžkaři či sjezdoví lyžaři.

Turnaj trojic v bowlingu

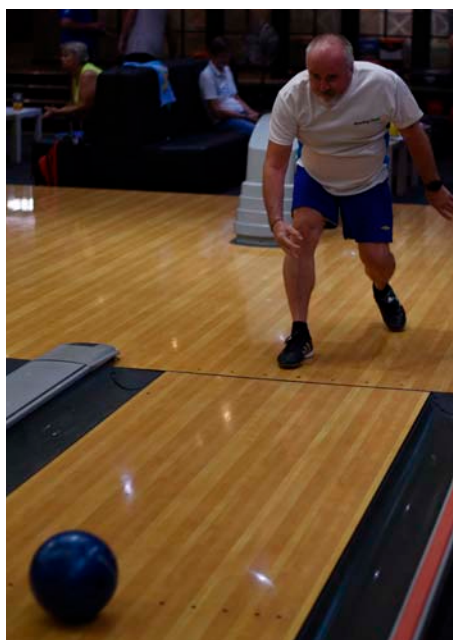
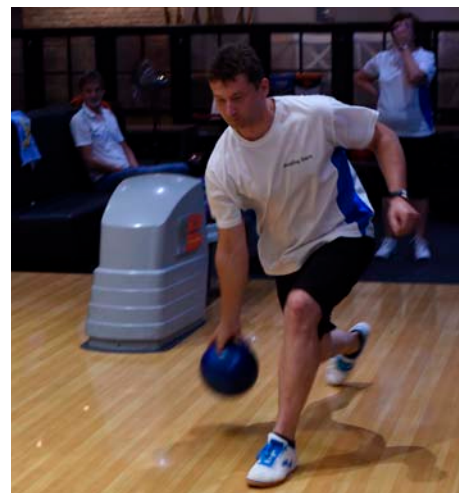
Přestože je období prázdnin a dovolených, dne 17. srpna 2023 se v Praze konal za účasti bowlingových týmů – bez rozdílu věku a pohlaví – z celé české republiky další ročník turnaje OSŽ trojic v bowlingu.

Protože je bowlingová herna v Pardubicích mimo provoz, konal se tento tradiční srpnový bowlingový turnaj trojic tentokrát v Praze, v hotelu DUO. Na sportovní klání se přišel podívat také **Ing. Martin Kašpar – ředitel PJ Praha ČD CARGO**. Bowlingového klání se zúčastnilo 24 smíšených družstev. **Ředitelkou turnaje byla místopředsdkyně OSŽ a předsdkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková.**

Zvítězilo družstvo ve složení: **Pavel Nádvorník, Zdeněk Pírk a Vladimír Hornák** s celkovým náhozem 3 122 kuželek.

Nedrážní republikový výbor OSŽ vyslal tak jako v letech minulých dvě družstva. **Družstvo A** ve složení **Jiří Málek, Pavel Vymazal a Miroslav Holoubek**. Hráči tohoto družstva obsadili, stejně jako vloni, 3. místo s náhozem 3 034 kuželek. **Družstvo B** reprezentované hráči **Bc. Renatou Douskovou, Oldřichem Sobolem a Janem Buchtou** skončilo s výkonem 2 457 shozených kuželek. Celý turnaj se konal v přátelské atmosféře, a tomu odpovídaly také předvedené výkony.

Poděkování za zajištění turnaje patří **Regionální sportovní komisi Praha** pod vedením **Ing. Pavla Součka**.

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Bc. Renata Dousková – místopř. OSŽ, předsdkyně NeRV OSŽ

Tomáš Šlachta – místopř. NeRV OSŽ, OHLA ŽS Ostrava

Věra Vaňková – AZ Servis Brno

Miloslav Kábela – DPMB

Marta Kundráťová – DZ Plzeň

Jana Jírová – DZ Praha

Daniela Kalicharová – EŽ Praha

Luděk Šebrle – OSŽ-Ú